

ZA TEBOU ZA 80 DNÍ

*Poznat svět i sebe,
získat práci...
a nezamilovat se.*

KC

DYER

Cesta kolem světa ve stylu Philease Fogga
ve 21. století? Pro mladou Newyorčanku Romy
je to jediná šance, jak vydělat peníze
na záchranu strýcova malého knihkupectví.
Když se ale ukáže, že jejím soupeřem
v netradičním závodě je synovec hamižného
domáciho, kvůli kterému se Romy do celého
dobrodružství pouští, vše se rázem komplikuje.

*„Dyer nabízí touto knihou čtenářům možnost
zúčastnit se cesty okolo světa, která je zábavná
a zároveň obohacující. Čtenáři mohou sledovat,
jak Romy objevuje nejen nové obzory, ale také
samu sebe.“*

– Library Journal

*„Kniha pro každého, kdo kdy toužil procestovat
svět a hledat dobrodružství, lásku, bezpečí,
nebezpečí, záhady – anebo sám sebe.“*

– Diana Gabaldon,
autorka série *Cizinka*

kc dycr

Cesta za tebou za osmdesát dní

kc dyer

CESTA ZA TEBOU ZA OSMDESÁT DNÍ

Přeložila Lucie Rudová

metafora

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Tento příběh je smyšlený. Jména, postavy, místa a události jsou dílem autorčiny fantazie a jakákoliv podobnost se skutečnými osobami, žijícími nebo mrtvými, obchodními institucemi, událostmi nebo místy je zcela náhodná.

Copyright © 2020 by kc dyer

Published by Berkley, an imprint of Penguin Random House LLC, USA

Translation © Lucie Rudová, 2021

Czech edition © Grada Publishing, a. s., 2021

All rights reserved

ISBN 978-80-7625-547-0 (ePub)

ISBN 978-80-7625-546-3 (pdf)

ISBN 978-80-7625-136-6 (print)

*Pro M & J,
kvůli kterým jsem
pozadu vlezla do díry pod zem.
Nikdy jsem toho nelitovala.*

kapitola první

FOTO: Knihkupectví

IG: Romy_K [NYC, 14. března]

#Dvestarekralovny #Vyloha #Necekanyproblem

13 ♥

Už to skoro mám.

Dopíšu posledních pár písmen nadpisu, kliknu na tlačítko Nahrát a zavřu aplikaci. Podívám se na hodinky a vidím, že mám zpoždění. Jen pár minut. Naposledy jsem Instagram aktualizovala před týdnem. Už to nešlo odkládat.

Dnešní ráno je dlouhé. Vstala jsem před šestou a lopotím se s Instagramem a Facebookem knihkupectví. Knihkupectví a čajovna U Dvou starých královen sídlily na téhle neatraktivní adrese v East Village už dlouho předtím, než jsem se narodila. Vlastně ještě před narozením mých strýčků, i když tehdy se to tu jmenovalo jinak. Mám pocit, že to bylo Bagshawovo knihkupectví. Strýček Merv má asi někde schovanou fotku a měla bych se ji pokusit najít. Možná by to působilo hezky v protikladu k té fotce, kterou jsem vložila na Instagram dneska ráno. Ale teď se tím zabývat nebudu. Už tak jdu pozdě.

Naštěstí to do práce nemám daleko. Bydlím v garsonce jen tři patra nad obchodem. Jsem tam už dva roky, od té doby, co se vypařil předchozí nájemník. Byl to profesio-

nální klaun – opravdu – a nechal tam po sobě ohromné hromady prasklých balónků a konfet.

Tedy aspoň doufám, že to byly balónky. Opakovala jsem si to celou dobu, když jsem je uklízela z podlahy a ze skříňky. A z odpadu ve sprše.

Každopádně, dneska ráno jsem se ponořila do vkládání nových úlovek antikvariátu na náš #Bookstagram a zapomněla na čas. Vždycky se snažím, abychom knihy prezentovali co nejlépe, nafotím tučt možnost a pak zužuji výběr na ty, které se mi líbí nejvíc. Nejdřív je vkládám na Instagram, odkud se automaticky přesouvají na Facebook. Potom je zvlášť dávám na Twitter a Snapchat, aby se tam ukázala celá fotka, nejen odkaz. Tohle zabere spoustu času, ale webové stránky knihkupectví díky tomu navštěvuje víc lidí – a důsledkem je větší počet zákazníků. Aspoň se o tom stále pokouším samu sebe přesvědčit. A Merva také.

Začala jsem tu pracovat hned po vysoké. Slibovala jsem strýčkovi, že nám účty na sociálních sítích pomůžou rozšířit zákaznickou základnu. Brblal, že fotky tam ani jinde žádnou knihu neprodají, ale já vím, že ano.

Ale dneska ráno mám kvůli tomu zpoždění.

Snažím se, aby mi podpatky klapaly co nejtíšeji, a spěchám dolů po zadním schodišti. Vede do uličky za domem, ale také k zadnímu vchodu do obchodu, který je vždycky zamčený. Když jdu tudy, nevyhnu se sice zápachu z popelnice zaparkované poblíž, zároveň ale možná uniknu přísnému pohledu Tommyho, strýčkova partnera, který si mě vždycky rád vychutná, když jdu pozdě.

Tiše vklouznu do kanceláře. Teplá vůně z Tommyho starého kávovaru je silnější než pach popelnice a – bonus! – nikdo tu není. Ihned se vrhnu na nedokončenou práci ze včerejška: Probírám hromadu knih, které nám věnoval jeden starý příznivec.

Tohle se U Dvou starých královen stává často – někdo zemře, jeho děti nebo vnoučata nechtou, tak prostě ne-

chají všechny rodinné knihy na schodech před antikvariátem. Většina toho, co se sem takhle dostane, je nepoužitelná. Polička paperbacků Jacqueline Suzannové s barevnými přebaly ze sedmdesátých let je už totiž úplně plná, víte? Jako zaměstnanci na nejnižším patře pyramid našeho antikvariátu mi připadla povinnost přebrat ten brak a donést cokoliv, co vypadá aspoň trochu lákavě, strýčku Mervovi, který učiní finální rozhodnutí.

Když konečně projdu celou hromadu, jsem na sebe docela pyšná. Dotáhla jsem do konce příspěvky na sociálních sítích a sepsala jsem si do zápisníku plán na celý týden. To všechno jsem zvládla, aniž by si Tommy všiml, že jsem přišla pozdě. Celý pracovní den je sice přede mnou, ale na večer mám plán. Těším se na obrovskou mísu vietnamské polévky pho a DVD *Černého pantera*, které jsem našla v hromadě komiksů s Killmongerem nahoře bez, které nám někdo nechal u vchodu.

Ať mi nikdo neříká, že neumím žít.

Znovu si otevřu zápisník a odškrtnu si, co jsem už dnes ráno vyřídila. Pak knihy pečlivě srovnám od největší po nejmenší a chystám se tu hromádku odnést strýčkovi. S plnou náručí couvám lítačkami, které vedou do obchodu.

Tady bych měla trochu popsat, co znamená pracovat pro knihkupectví U Dvou starých královen. Když nahlédnete dovnitř dveřmi nebo výlohou, vypadá to tu jako v obyčejném obchodě. Překlad nade dveřmi zdobí krásný vývěsní štít ze dřeva znázorňující královnu Viktorii, která našťavaně zírá na královnu Alžbětu, jež se ohlíží za sebe s pohodovým výrazem ve tváři. Obchod je na rohu ulice na dohled od Tompkins Square, což je víceméně centrum East Village v New York City. Jsme dost daleko od turistických tras, takže tu není moc rušno, ale nejsme dost blízko k Soho nebo Greenwich Village, abychom byli dostatečně in. Výloha se díky Tommymu, partnerovi mého strýce, pravidelně podle sezóny obmě-

ňuje. Někdy, pokud má Tommy kreativní období, třeba i po měsíci. V rohu si můžete všimnout malého čajového baru; máme jen sypaný čaj, vážení. A pak je tu klasický prodejní pult, ten skoro celý zabírá staromódní pokladna se zatuhlými tlačítky. Když u ní pracuju, vždycky mě potom bolí prsty.

Pokladna zacinká veselé *cink-cililink* pokaždé, když něco prodám.

Na všechno dohlíží Tommyho kočka, elegantní distingovaná zelenooká číča, které říkáme Rhianna. Zní to jako hodně nezávislý obchůdek, že? Ale popravdě řečeno, knihkupectví U Dvou starých královen je výjimečné hlavně v tom, jaký tu máme systém. Víte, jak se ve většině knihoven dávají knihy do polic? *Hele, jdu se podívat tamhle do toho regálu na jednu knížku o paleontologii.*

Když se u nás mluví o regálech, myslí se tím komínky. Komínky knih se tyčí na všech policích a na každíčkém volném místě v obchodě. Občas se přestanou tyčit – většinou za to může Rhianna – a sesunou se k zemi. Když se to stane, zastaví se veškeré dění v obchodě a všichni společně komínek znovu postavíme. Pokud je pod hromadou knih zasypaný zákazník, samozřejmě se snažíme jednat co nejrychleji.

Je tu chaos, se kterým už odedávna bojuju. Už jsem tu strávila spoustu času. Opravdu SPOUSTU času. Marne se snažím strýčka Merva a jeho staré zvyky přeorganizovat. Kdykoliv udělám nějaký pokrok – třeba objevím nový program na registraci přijatých knih nebo inventurní systém založený na něčem sofistikovanějším než na abecedě, vždycky se dřív nebo později vrátíme do starých kolejí.

Ale i tak.

Je tu vždycky teplo. Všichni jsou vítáni. Jsou tu cítit staré knihy, čaj a těžká vůně tisíců příběhů uvězněných pod obálkami svazků.

A kočka.

Právě teď ční hned u vchodu tucet sloupů z knih; spirály nových přírůstků se vinou od podlahy až ke stropu. Pracuju na tom už několik týdnů a zatím se mi podařilo srovnat jen tři z nich od největší po nejmenší. Jde mi to hrozně pomalu, protože se mezitím musím zabývat třídním darovaných starých knih.

Protáhnu se kolem sloupku rodinných biblí, který mi sahá až do pasu – nedávno bylo v naší čtvrti několik pohřbů –, a když se otočím k pultu, málem narazím do dvou mužů, kteří tam postávají se strýčkem Mervem.

Jak už bylo řečeno, naše knihkupectví je v tiché ulici. Chodí k nám hlavně stálí zákazníci a jen občas sem zabloudí nějaký turista. Od té doby, co se z domu naproti odstěhoval Starbucks, zákazníků trochu přibýlo, ale nikdy tu není nacpáno. Málokdy máme v obchodě dva lidi zároveň, tedy pokud nejsou Vánoce nebo se v některém z místních čtenářských klubů nepořádá setkání čtenářů Jane Austenové.

Když se doškokbrtám k pultu, výraz na Mervově obličeji mě překvapí ještě víc než přítomnost těch dvou mužů. Merv, můj homosexuální strýc, dospěl v sedmdesátých letech. Přežil násilné protesty, krizi spojenou s AIDS i Tommyho výstupy, když při prostírání stolu zapomenu, že vidličky mají ležet vlevo.

V jeho životě vládne étos „žij a nech žít“, čímž se například vysvětluje zmíněný chaos v knihkupectví. Jen tak něco ho nerozhodí.

Takže výraz v jeho obličeji teď znamená, že se něco děje – a není to dobré.

Zastavím, bradou přidržuju komínek knih a dívám se na ty dva muže u pultu. První je malý obtloustlý chlapík s odbarvenými vlasy a nasprejovaným opálením. Kabát barvy velbloudí srsti má zmuchlaný a nechal za sebou špinavou stopu sněhu od dveří až k pokladně. Nemůžu

si pomoci a s obavou se dívám po Tommym, protože až tohle uvidí, asi se pomine. Naštěstí tu není.

Oranžový chlápek žmoulá v silných rtech mokrou špičku našťestí nezapáleného doutníku. Strýček Merv je aspoň o hlavu větší než on, ale koutkem oka pozoruju, že výraz jeho tváře je pořád stejný.

„Ramono,“ řekne Merv tiše, „tohle je pan Frank Venal. Zdá se, že mu to tady teď patří.“

„Máte recht,“ řekne Frank Venal se silným newjerseyským přízvukem. „Celý jsem to vyhrál včera večír v kartách. Mám na poker dokonale betonovej ksicht.“ Pohlédne mým směrem a tlustým jazykem si přesune doutník v puse do druhého koutku.

„Ramona?“ zeptá se a pohlédne do papírů, které svírá v dlani. „Vy jste Ramona Keeneová, byt 2B?“

Využiji té chvíle a odložím hromadu knih na prodejní pult. Když to udělám, Venalův společník nervózně přeshlápne. Je tak v mém věku, vyšší, má snědou pleť a tmavé vlnité vlasy k ramenům. Někde jsem ho už viděla. Je opravdu atraktivní, takže za normálních podmínek bych si lámala hlavu s tím, odkud ho znám.

Ale v tuhle chvíli jsou podmínky opravdu nevšední.

Přesto se pokusím zachytit aspoň jeho pohled. Když se mi to konečně povede, rychle se podívá jinam. Jeho výraz neříká vůbec nic.

„Správně,“ odpovím konečně. „Já jsem Romy Keeneová.“ Pohlédnu dozadu za mladíka a se strýčkem si vyměníme pohled plný obav.

„No, takže, kotě, vod včerejší půlnoci mi to tu patří,“ řekne Venal sebevědomě. „Dneska už lidi moc nečtou, ne? Tak bych řek, že si to tu na sebe nemůže vydělat. Berte tohle naše setkání jako oficiální výpověď. Zaplatte to, co chci, nebo sem za pětatyřicet dnů naběhne demoliční četa.“

Otočí se a vycení zuby na toho mladšího. „Já bych to tu viděl na garsonky, Dome. To prej bude velký terno.“

Zamává Mervovi před obličejem papírem, na kterém je nadpis „Dekret o vlastnictví nemovitosti“.

Merv ustoupí a Venal chytí svého mladšího společníka za paži.

„Tohle je můj – ehm – *synovec* Dominic,“ představí ho. „Bude tu každý měsíc vyzvedávat nájemné.“

„My máme trvalý příkaz v bance,“ namítne Merv, ale Venal mávne rukou a uchechtne se.

„Já to chci na ruku. Já radši osobní kontakt,“ řekne, zní to však jako *osový kontakt*.

Příplácne novou smlouvu na pult a vypochoduje ze dveří.

Ten vysoký mladík se za Venalem zděšeně dívá. Když se rozcinká zvonek u vchodových dveří, podívá se na nás. „Není to můj strýc,“ zašeptá a spěchá ze dveří.

Merv se sesune na stoličku za pultem. Je v šoku. Už tento úkon sám o sobě ukazuje, jak je rozrušený. Normálně se na stoličce za pokladnou lenivě rozvaluje.

V tu chvíli rozrazí přední dveře prodejny Tommy, zabalený do několika šál. Na holé hlavě má velikou chlupatou ušanku, v rukách tašky s logem nedalekého pekařství.

Merv mu vypráví, co se právě stalo, zatímco se jeho partner svléká z kabátu a ukládá pečivo z pytlíků pod skleněný pultík v čajovně. Tommy se z těch novinek rozplácne.

To ničemu nepomůže.

Usadím Tommyho na pohodlný gaučík v jejich malém bytečku vzadu za obchodem. Udělám mu šálek čaje, naservíruju talířek s čokoládovými řezy a pustím jeho nejoblíbenější telenovelu, abych ho přivedla na jiné myšlenky. Spěchám do knihkupectví a tam najdu Merva, který mezi tím sehnal naši sousedku, soudkyni Rosu Ruizovou.

Paní Spravedlivé Rose – vážně, tak jí říkáme – je osmdesát šest let, je to penzionovaná soudkyně krajského soudu a naše věrná zákaznice. Chodí k nám každý týden pro *Timesy* a *Hola Latinos*. Vždycky si dá šálek čaje a něja-

ký dezert, na který ji Tommy naláká. Dneska má na sobě teplákovou soupravu zářivě purpurové barvy a korkové sandály, ze kterých jí vyčuhují tyrkysově nalakované nehty.

Písmena na nové nájemní smlouvě skoro nejsou k přečtení, ale jakmile jí podám lupu, Spravedlivá Rosa nám sděluje své závěry a my si děláme představu o tom, co pro nás ty špatné zprávy znamenají.

Nová smlouva říká, že Venal získal budovu do vlastnictví, a nevztahují se tak na něho předchozí závazky o regulovaném nájemném. Teď nám bude účtovat trojnásobek, což si knihkupectví nemůže dovolit. Dvě staré královny musí zaplatit prvního května – za necelých sedm týdnů –, anebo se připravit na vystěhování.

Zbytek dne trávím pobíháním mezi obchodem a bytem vzadu. Nosím čerstvý čaj a snažím se udržet Tommyho v klidu, protože se snadno rozbřečí a Merva to hrozně rozčiluje.

Tommy a Merv tenhle obchůdek na dolním Manhattanu spolu vedou už třicet let a pomýšlení na to, že to tu budou muset zavřít, nás všechny stresuje. Když nás paní Ruizová opustí, aby si dopřála svůj odpolední odpočinek, ti dva si spolu zalezou dozadu, tisknou se k sobě na nadučené pohovce a čtou si tu novou smlouvu pořád dokola. Doufají, že v ní najdou něco, co stará paní přehlédla. Když obchod kolem poledne utichne, nakouknu ke strýčkům do bytu, abych se poptala, jestli na něco nepřišli. Tommy spí, hlavu zakloněnou dozadu přes opěradlo gauče, pusou dokořán. Rhianna je stočená do klubíčka na jeho klíně. Merv pořád třímá v ruce ten papír, ale nedívá se na něj. Jen zírá do prázdna.

Když mě uvidí, pokusí se o úsměv.

„Přišli jste na něco?“ šeptám, abych nevzbudila Tommyho, který se opírá usazeným obličejem o gauč a malinko chrápe.

Merv zavrtí hlavou. „Víš přece, že Rosa je v tomhle fakt dobrá. A ani ona neví, jak z toho ven,“ hlesne.

Kleknu si mezi gauč a starý stolek vedle Merva. „Poslouchej,“ řeknu mu potichu. „Mám naspořeno dva tisíce sedm set dolarů na filmovou školu. Můžeme z toho zaplatit nájemné. Mělo by to stačit na měsíc nebo dva.“

Merv se tváří zděšeně, a já tedy raději už nic neříkám.

„Tak to tedy v žádném případě,“ zasyčí a pak se zarazí, protože Tommy se začne vrtět. Rhianna se na mě našťavně podívá a zlehka vyskočí nahoru na opěradlo.

„Staráte se o mě už od třinácti let,“ zašeptám a horko těžko přemáhám pláč. „Teď je řada na mně.“

Merv se ke mně natáhne a poplácá mě po koleni. „Na tvé peníze ani nesáhneme,“ zašeptá naléhavě. „Ale na něco přijdeme, slibuju.“

Zvonek u vchodu zacinká a já odcházím. Merv přikrývá Tommyho dekou s vyšitými tulipány.

Zákaznice si chce prohlédnout sbírku knížek Nory Robertové a najít něco, co od ní ještě nečetla. Nechám ji o samotě a zariskuji mega prohřeškem – vytáhnu si na placu mobil. Jedním okem sleduji dveře, aby mě Merv nenachytil.

Rychle natukám textovku a pošlu ji jediné osobě, se kterou si o téhle situaci mohu promluvit.

Jerz – můžeš?

Ted' ne. Brnkneš večer?

Můžeš se stavit? Průšvih

Sakra. Hoří to?

NE. V poho. Počká do večera

Zavolám po 8

OK! Tak pa.

Zasunu mobil do šuplíku pod pokladnou zrovna ve chvíli, kdy vejde Merv. To bylo o fous. Promluvit si s kamarádkou vždycky pomůže. Jersey bude vědět, co dělat.

Zbytek dne dohledávám zákazníkům knihy, prodám pár šálků čaje a neubráním se starostem. Merv sice neřekl ani slovo, ale já vím, že mé gesto je skoro zbytečné a nic nevyřeší. Moje úspory nám koupí maximálně měsíc.

Obchod se najednou ponoří do oparu zkázy. Je tu tak mizerně, že když sem těsně před zavíračkou přijde Jonah Dross, podlehnu jeho přemlouvání a skutečně s ním odejdu.

kapitola druhá

FOTO: Čínský porcelán

IG: Romy_K [NYC, 14. března]

#Casnacaj #Nevitananabidka

5 ♥

Takže. Jonah Dross. Každá žena nějakého takového Jonaha Drosse zná. Je asi docela milý. Vysoký a hubený – velké nohy a špičaté lokty. Tenhle je manažer call centra v jedné z budov přes ulici. Pracuje v noci, stavuje se tu každý den cestou do práce pro čaj.

Nikdy ne pro knihu, protože Jonah Dross nemá na knihy čas. Je to přece pracující člověk.

Což, upřímně, mluví za vše.

Vím, že bydlí se svou matkou v bytě s výhledem na ranvej v Newarku, ale raději to před ním nezmiňuji.

Jeho běžná návštěva u nás vypadá asi takhle:

Zvonek zazvoní a callcentrový Jonah vklouzne s rukama v kapsách do obchodu. Kolem něj se vznáší opar levného spreje Axe nebo nějakého jeho bratrance za pár drobných.

„Brý ráno!“ volá přehnaně vesele, ať je v obchodě kdokoliv. Nikdy není ráno.

Pokud se ho někdo ze zákazníků opovází poopravit, poplácă ho po rameni a řekne: „Pro vás možná ne, ale pro mě ano!“ Když v obchodě žádný nebohý zákazník není,

Jonah pokývá hlavou na Merva, Merv zase na Jonaha a zamumlá: „Jonahu.“ Pak se vrátí k tomu, co právě dělal.

Já se pokouším skrýt za pult. Jonah projde kolem vystavených románů, všimne si mě – obzvlášť pokud nejsem dost rychlá – a míří rovnou ke mně. Plácne rukou o pult.

„Jako obvykle, děvče!“ řekne.

Každý den totéž.

První rok jsem dennodenně odpovídala: „Prosím, neříkej mi děvče, Jonahu.“

Bylo to k ničemu. Jonah má milion výmluv: „Jen si dělám srandu“, „To já jen tak“, „No tak, Romy, ty nerozumíš srandě?“

A ještě ke všemu – Jonah je osahávač. Samozřejmě to není nic vážného. Nikdy mě neobtěžoval ani se o mě nijak pochybně neotřel. Jen se chce dotýkat mé paže, když se mnou mluví. Poplácává mě po hřbetu ruky, když platí za čaj. Stiskne mi rameno, když se mu v práci něco podařilo. Už si ani nepamatuju, kolikrát se mě pokusil obejmout. Vždycky má tak velkou radost, že náš obchod je otevřený i ve státní svátek, že mi musí „poděkovat pořádně“.

Pokusila jsem se ho ignorovat, odcházela jsem dozadu, hned jak strčil nohu do dveří, dokonce jsem mu trpělivě vysvětlovala, proč mi jeho chování vadí. Nic nefunguje. Po nějaké době jsem to vzdala. Posledních šest měsíců mu vařím čaj a bez jediného slova si od něj беру peníze. Snažím se ze všech sil minimalizovat náš kontakt.

Jediné, čeho jsem dosáhla, je, že se teď Jonah ptá: „Ulítly ti včely?“ Jeho repertoár se rozšířil o další frázi.

Před dvěma měsíci někdo udal Jonahovu firmu na imigračním. Se sevřeným žaludkem jsem sledovala cizineckou policii v akci naproti přes ulici. Když bylo po všem, půlka Jonahova týmu byla pryč. Jonah si zoufal. Tři z deportovaných zaměstnanců pracovali v call centru déle než on.

Jonah se postavil za půl tuctu zaměstnanců, kteří tu byli legálně, ale měli jen nějaké nedostatky v papírech.

Přesto se s většinou musel rozloučit a poprat se s tím, že na všechnu tu práci zůstalo ve firmě jen několik lidí.

Od té štáry mě pořád uhání, abych k němu šla pracovat. Stala se z toho součást jeho repertoáru:

„Brý ráno!“

„Jako obvykle, děvče!“

„Copak, uletěly ti včely?“

„No tak, Romy – mám pro tebe lepší práci, než je tahle. Pojď dělat pro mě a budeme den co den pařit. Nekonečný večírek. Co tomu říkáš?“

Až dodnes jsem neříkala nic. Obvykle si Jonah nacpe kapsy baleným cukrem, párkrát na mě zamrká a pak konečně odejde do práce.

Ale dnes? Rozdrobím se jako newyorský cheesecake.

Přesně v 16:45 zacinká zvonek nad vchodovými dveřmi. Vzdychnu a odložím knihy, které se snažím zařadit do regálů. Mírím si to za bar čajovny a ozve se přesně to, co čekám.

„Brý ráno!“

Merv není u pokladny, takže Jonah plácne rukou o pult a spustí z plných plic.

„Jako vždycky, děvče!“ řekne a usměje se.

„Earl grey?“ odpovím mu, čímž ho zastavím dřív, než začne plácát ty nesmysly o včelách.

Na zlomek vteřiny se zatváří překvapeně. „Jo!“ řekne vesele. „Správně – earl grey. Díky, Romy!“

Je tak rozhozený, že si ode mě vezme čaj, než naskočí ten jeho autopilot. „No tak, Romy,“ začne, ale než ze sebe vysouká ten zbytek, zarazím ho.

„Tak jo,“ řeknu.

Zírá na mě, pusou dokořán, a pak sebou v šoku škubne. Vařící čaj vyšpláchne na pult, čehož si Jonah ani nevšimne.

„C... cože?“ mumlá.

Podám mu pár ubrousků, aby si utřel ruku, a pult setřu hadrem.

„Tak jo. Půjdu s tebou a podívám se, jestli by se mi tam líbilo,“ řeknu mu. „Nic ti neslibuju.“

Jonah hupne za pult, popadne mou pravačku oběma rukama a třese s ní. „Skvělé zprávy,“ řekne ohromeně. „Já tomu nemůžu uvěřit!“

„Já taky ne,“ brblám a odhodím hadr do dřezu.

Popadnu bundu a strejda Merv se najednou objeví na své stoličce u pokladny. Na obličeji se mu zrcadlí stejný výraz, jako má Jonah. Zděšení. Překvapení.

„Jdu ven,“ řeknu mu. „Vrátím se za chvíli a pomůžu s pokladnou.“ A vypochoduju ze dveří.

Jonah z call centra je zpět ve své formě, ještě než přejdeme ulici. „Tohle je fantazie,“ zakřičí a stiskne mi rameno. „Každý den bude pařba, slibuju!“

Sevřu rty a podaří se mi vyhnout se jeho pažím, když se mě při čekání na zelenou pokusí obejmout. Dovolím mu, aby mi podržel dveře, když přijdeme do budovy. Drží čaj a dveře, to znamená bezpečí pro mě. Ruce má zaneprázdněné.

Musím si užívat svá maličká vítězství, jak jen to jde.

Call centrum je ještě depresivnější než Jonah. Pět pater pod zemí a mizerná práce z toho jen kape. Dveře výtahu se otevrou do mega kanceláře, která je celá rozdělená na maličké přepážky. Vzduch páchne prachem a nějakou chemií – možná freon? Většina přepážek je osídlená lidmi se zasněnými výrazy ve tváři. Když kolem nich procházíme, jejich obličeje se ani nehnou.

Strop je šedivý, zdi jsou šedivé, materiál oddělující přepážky je – ano, uhodli jste – šedivý.

Někdo navlékl na šňůru ušmudlané praporky, které ochable visí ze stropu s akustickými dlaždicemi. Na každé vlaječce je jiné motto: „Změna je v tobě!“ „Příslib zítřka je tvá dnešní radost!“ „Buď jedním z nás!“ A moje nejob-

líbenější „Mysli jinak!“ Jsem si skoro jistá, že si to půjčili od Apple. Možná ty praporky někde našli. A nebylo to nedávno. Vypadají, že tu visí už dost dlouho.

Zatuchlou atmosféru ještě zvýrazňuje šum jednostranných konverzací operátorů, běžících klimatizačních jednotek a bzučících fluorescenčních světel. Není tu ani špetka radostné atmosféry, kterou máme v knihkupectví. Už ve chvíli, kdy jsem do téhle kanceláře s nízkým stropem vkročila, mi začala svýma ledovýma rukama svírat srdce klaustrofobie.

Jonah mě nadšeně provádí po call centru a detailně mi popisuje mou budoucí pracovní pozici. Nedá mi prostor ani na jedinou otázku. Když konečně dorazíme do skleněné krabice, která je jeho kancelář, nutí mě si sednout, aby mi rovnou vyplnil přihlášku. Podaří se mi utéct jen díky tomu, že si od něho vezmu jeden formulář a slíbím mu, že mu do zítřka dám vědět. Nabízí mi neskutečně dobrý plat, ale za jakou cenu?

Po téhle schůzce vyklopýtám z budovy a zamířím přes ulici zpět do knihkupectví. Merv se rozzáří, když mě vidí, a máchnutím ruky odmítne mou nabídku pomoci s pokladnou. Místo toho se mě vesele vyptává na to, čemu říká „pracovní příležitost v call centru“.

Ani se neopovážím mu říct, jaký plat mi Jonah nabídl. Místo toho něco zamumlám a mizím do svého bytečku nad knihkupectvím. Skutečnost, že se můj strýc tak raduje z možnosti, že bych pracovala jinde, je snad ještě horší než celá tahle situace. O starost méně pro něho.

Je mi z toho pomyšlení ouvej.

kapitola třetí

FOTO: Ulička s kulinářskými knihami

IG: Romy_K [NYC, 14. března]

#Knihkupectvislaskou #Ctenarfesak

2 ♥

Telefon mi zazvoní v osm deset. Moje kamarádka Jersey je o dva měsíce a dva dny starší než já. Má tmavě hnědou pleť s nádechem do červena, velké kulaté oči a široký úsměv s běloskvoucími zuby. Je o pár centimetrů vyšší než já a stejně jako já nemá ráda jakýkoliv týmový sport. Dvě vysoké holky, které nehrají basket. Tohle je přátelství na život a na smrt, věřte mi.

„Nezlob se, že nemůžu přijít a dát si s tebou víno. Moje školitelka mě chce v půl deváté vidět. Co se stalo? Řekni mi všechno.“

Lahev vína přede mnou už je otevřená, tak se pořádně napiju a udělám přesně to, co mi nařídila.

Měli byste vědět, že Jersey je chytrá. Ohromně chytrá. Skamarádily jsme se na střední škole. Dvě šprtky, které rády četly. Přestože se jmenuje Jersey, pochází z Long Islandu a do East Village se přestěhovali, když jí bylo třináct. Naše přátelství vydrželo navzdory tomu, že Jersey ukončila školu dřív než já. Když jsem byla v prváku na vysoké, ona už studovala dějiny umění na postgraduálu.

Ted se chystá odevzdat dizertační práci, která se zabývá studiem muzeí. Jmenuje se to „Potlačené identity: Role lidské rasy v moderních sbírkách.“ Je to její druhá dizertace, aby bylo úplně jasno. V sedmadvaceti bude PhD. et PhD. Má dvojí doktorát, a ještě umí dávat dobré rady.

Když si vyleju srdce, Jersey nic neříká. Napadne mě, že jsme ztratily spojení.

„Jsem pořád tady,“ řekne. „Je – je ten Jonah z call centra opravdu tak hrozný, Romý? Nemohla bys tam zkusit pracovat aspoň na pár měsíců?“

Odtáhnu si telefon od ucha a chvilku na něj zírám. „No, tak asi nemám na vybranou,“ zašeptám nakonec. Jestli ani Jersey neví, jak z tohohle ven, jsou všechny naděje marné.

Je nepříjemné ticho a na její straně se ozve zaklepání.

„Sakra,“ zasyčí. „To je ta školitelka. Musím jít.“

„Děkuju, žes mě vyslechla,“ řeknu jí, ale už je pryč.

Sedím na gauči ještě deset minut, než se rozdýchám. Už je pozdě jít do knihovny, tak vytáhnu zápisník a napíšu si seznam:

*Práce, které bych dala přednost před
call centrem:*

1. Doplnovač knih v knihovně
2. Barista
3. Barista v kavárně knihovny
4. Školník
5. Zaměstnanec městské hromadné dopravy
6. Zaměstnanec šatny v knihovně

*Dostupné pracovní nabídky s platem
lepší než v call centru:*

Když mě nenapadá ani jediná věc, kterou bych si připsala na druhý seznam, otevřu počítač a začnu brouzdat pracovními nabídkami na Monsteru, a dokonce – vesmíre, odpusť mi – na LinkedInu. Ale ve městě nic není. Prohlédnu všechny dostupné nabídky a nenajdu žádnou, kde by platili líp než v call centru.

Možná má Jersey pravdu. Možná ten Jonah není tak hrozný.

Nakonec usnu na gauči a zdají se mi sny o tom, jak pracuju pro chobotnici.

Ta slizká potvora má osm chapadel a místo obličeje call centrum.

Někdy po druhé hodině se s leknutím probudím. Zírám do tmy a vzpomenu si, kde jsem předtím viděla Venalova synovce. Samozřejmě že v knihkupectví, vždyť já nikam jinam nechodím. Tenkrát jsem si myslela, že je to jen obyčejný zákazník, ale asi nebyl. Možná si obhlížel, jak to u nás vypadá a jak nám jdou obchody. Asi dělal svému zlému strýčkovi špióna.

Ležím na zádech a v hlavě si přehrávám náš rozhovor.

Bylo to minulé úterý, myslím – nebo ve středu. Pamatuji si, že jsem probírala obrovský darovaný balík brožovaných sci-fi románů. Knížky byly docela v dobrém stavu, což je vždycky bonus. Přišly k nám ze sbírky starého zákazníka, kterého jsem znala jako Starého Harolda. Jeho dcera Janice je také naší zákaznicí, ale přestože je nadšenou čtenářkou stejně jako její táta, její vkus se pohybuje spíš někde ve sférách Judith Krantzové a Danielle Steelové. Toho rána jsem vlastně zjistila, že starý Harold zemřel, když nám sem Janice donesla obrovskou bednu tátových knih s tituly jako Kolo času a Hra o trůny. Pak jsem Janice objala a rozloučila se s ní. Ona od nás šla ře-

šit tatínkovy poslední záležitosti do pohřebního ústavu. Já se zbytek toho dopoledne probírala sbírkou nebožtíka Harolda.

Toho rána jsem si všimla synovce zloducha Venala až skoro vzadu v knihkupectví. Ranní zákazníci jsou samozřejmě většinou důchodci, protože pouze oni si mohou dovolit jen tak se procházet během pracovního dne. Takže když zacinkal zvonek, ani jsem nezvedla hlavu od práce. Ale pak jsem položila poslední nechtěný výtisk brožovaného Roberta Jordana na hromadu k vyhození a koutkem oka jsem zaregistrovala pohyb. Nejdřív jsem si všimla temene jeho hlavy nad policí s kuchařskými knihami. Byl vysoký, měl snědou pleť a tmavé vlasy v culíku. Zírala jsem na zadní část jeho hlavy. V tu chvíli triumfálně hvízdal a zmizel mi z dohledu. O pár vteřin později zamířil směrem ke mně, v rukách velikou knihu. Tehdy jsem poprvé jasně spatřila jeho obličej.

Musím uznat, že to byl příjemný pohled. Samozřejmě, tehdy jsem netušila, že je to synovec zloducha. V tu chvíli to byl prostě zákazník netypického věku a vzhledu. Tmavé vlasy, oči jako uhlíky a štíhlé, atletické tělo. Výsledkem bylo, jak se mi u takových zákazníků vždycky stává, že mi hlava ihned přepnula do hodnoticího systému čtenářů HOT – Hele, Opravdu můj Typ. Tenhle systém jsme vymyslely s Jersey, když jsme byly někdy v patnácti na letní brigádě u strýců v knihkupectví. Hezcí kluci do knihkupectví moc nechodili už tehdy. Jersey byla odhodlaná vytěžit z jakéhokoliv potenciálně přijatelného materiálu, který nám zkřížil cestu, co nejvíc. Považovala všechny, kteří se umístili na stupnici s více než 7,5 bodu, za flirtuhodné.

Na naši obranu – tenhle systém se od klasické sexistické stupnice od jedné do desíti lišil tím, že vůbec nezáleželo na vzhledu chlapíka, ale čistě jen na kvalitě čtení, které si u nás zakoupil. Nehodnotily jsme kluky podle žánru – nedostali nižší ohodnocení jen proto, že četli

romány nebo komiksy, musely to jen být zajímavé věci. Jersey miluje thrillery, ale když ten chlapík toho léta položil na pult Dana Browna?

Maximálně tak 3,5.

A co se týče mě, dostávali bonus za romantický obsah bez ohledu na žánr. Tehdy, když nám bylo patnáct, jsme se s Jersey shodly, že desítka na naší HOT škále znamená materiál na ženicha. Myslím, že to vypovídá o mém ubohém romantickém životě, protože jsem zatím nikdy nepotkala jediného zákazníka, který by na tu kýženou desítku dosáhl.

Takže když fešák v parce, pod níž vykukoval kuchařský mundúr, položil na pult knihu *Francouzský kuchař v Americe*, nemohla jsem si pomoci a přepadla mě zvědavost.

„Julia Childová,“ řekl a usmál se na mě. Voněl jako skořicové rohlíčky a teplý chléb, takže v kombinaci s jeho výběrem knihy mě jeho profese doslova praštila přes nos.

„Ehm, to není její kuchařka, víte to, že?“ zamumlala jsem. Jeho úsměv mě rozhodil. Napsala jsem si na papír 7,5, abych to nezapomněla, až budu o tom dopoledni vyprávět Jersey.

Levé obočí se mu trochu nadzdvihlo a vyklenulo. „Jo, to vím. Chci si přečíst něco o ní. Kuchařku už mám.“

Přeškrtnla jsem 7,5 a napsala jsem 8,5.

Neumím jen tak tlachat a tu knihu jsem vlastně nečetla. Jen letmo jsem mrkla na popisek, když jsem ji dávala do regálu, takže v tuhle chvíli jsem na něho zírala jako hlupačka, neschopná jediného slova.

„Jste kuchař?“ vybreptala jsem nakonec.

Trochu se mu zachvěl úsměv. „Býval jsem.“

Najednou jsem se ocitla v nějakém divném mezisvětě, posedlá touhou dozvědět se o něm víc, ale naprosto neschopná se ho zeptat, aniž bych vypadala jako zvědavá pipina.

Nakonec jsem ze sebe vymáčkla jen: „Čtyři padesát.“

Položil na stůl pět dolarů, a když jsem mu podala dva čtvrtáky nazpátek, hodil je do kasičky „Na chudé děti“ vedle pokladny. Znovu se usmál a řekl: „Hezký den, Ramono!“ A odkráčel. Ani jsem mu nestihla nabídnout taštičku. Přiznám se, že v tu chvíli mě napadlo, že si třeba přečetl mou jmenovku, protože jsem se mu líbila.

„Díky!“ zavolala jsem na jeho záda. „Vám taky! Uvidíme se...“

Ale cinkání zvonku mě přerušilo. Byl pryč.

„....zase příště!“ dořekla jsem. Takže jsem se mu asi zas až tak nelíbila. Byla jsem si natolik jistá tím, že už ho nikdy neuvidím, že jsem se ani neobtěžovala volat Jersey ohledně jeho vysokého hodnocení. A tak to bylo až do dnešního rána.

Takže minulý týden sem přišel čmuchar? Nebyl to náhodný nákup, ale šmírování, než si jeho strýček zloduch zahraje karty o naše knihkupectví? Zalije mě vlna studu, když si vzpomenu, že jsem tomuhle chlapíkovi dávala hodnocení HOT, zatímco jeho cílem bylo zničit náš malý rodinný podnik.

Zírám do tmy a vypadá to, že asi hned tak neusnu, protože se topím v provinilých pocitech a obavách.

kapitola čtvrtá

FOTO: Všemohžné dobroty

IG: Romy_K [NYC, 15. března]

#Pecivocomizmenilozivot #Letacekvevetru

13 ♥

Druhý den konečně přestalo sněžit, ale v postranních uličkách se udělala tenoučká kluzká námraza a Tommy je nasydlý. Zabalím si tedy hlavu do šály, abych se ochránila před větrem, a vyrazím do Clairiny pekárny pro croissanty. Udělám jediný krok do ulice a rychle se vracím pro foťák. Přes týden se nám nad hlavami rozvaloval šedý mrak, ale v noci se konečně roztrhal a slunce vykukuje nízkou mlhou jako zralé dračí vejce.

Fotím už od dětství. Táta byl fotograf dávno předtím, než jsem se narodila, a v našem domě byly fotoaparáty vždycky. Fotil v zahraničí pro různá média. Na Falklandských ostrovech během válečného konfliktu, taky Irsko, ale když jsem přišla já, většinou se nechal najímat na soukromé zakázky. Na vysoké jsem se věnovala studiu fotografie. Chtěla jsem to dotáhnout dál, ale znáte to. Život se mi zkomplikoval. A tyhle novinky ohledně knihkupectví znamenají, že návrat do filmařské školy je dost nepravděpodobný.

V poslední době uspokojuji svou fotografickou vášeň vkládáním fotek na Instagram. Jsou téměř vždycky jen černobílé. Pro tyhle účely žiju na snad nejlepším místě

na světě, tak proč ne? Telefon mám pořád u sebe a na opravdu speciální fotky si hrozně ráda беру tátův starý canon.

Zmrzlými prsty vyfotím slunce, snažím se nedívat přímo na něj. Když zmizí za věžemi Stuytownu, přehodím si řemínek foťáku přes rameno a mířím do pekárny.

Claire je Francouzka asi tak jako já, ale její pekařské dovednosti jsou neskutečné. V duchu si dělám seznam dobrot, které nakoupím do čajovny v knihkupectví – crois-santy, samozřejmě, mandlové i čokoládové, tucet hroznových šneků a možná nějaké košíčky, jestli tedy už nebudou vyprodané.

Když jsem asi v polovině cesty, zafouká vítr a strhne mi šálu z hlavy. Zastavím se u pouliční lampy a snažím se znovu zachumlat do tepla. Zastrkávám konce šály pod kabát a na sloupu lampy si všimnu provlhlého letáčku třepetajícího se ve větru. Stojí na něm:

**PRACOVNÍ PŘÍLEŽITOST
EXPEDICE EXLIBRIS –
DOBRODRUŽSTVÍ PRO NADŠENÉ ČTENÁŘE
Hledáme kolegu na pozici:
Koordinátor speciálních projektů
Přihlaste se osobně**

Text letáčku byl sepsán na počítači, ale telefonní číslo je na nastřižených prouzcích dole pod inzerátem dopsáno ručně.

Zastrčím si šálu do kabátu a spěchám do pekařství, ale jak si tam vybírám dobrůtky, v duchu se stále vracím k tomu letáku. Kromě fotografování jsem neskutečně dobrá v organizování. Bez toho bych se po letech pachtění v soukromém knihkupectví neobešla. Udržet strýčka Merva v klidu vyžaduje spoustu energie.

O expedicích ExLibris jsem nikdy neslyšela, ale jestli ta

práce vyžaduje plánování, potřebují právě mě. Plánováním se vlastně zabývám celý život.

Plánuju, že se vrátím do filmové školy.

Plánuju, že začnu chodit trochu víc mezi lidi.

Plánuju, že si najdu dokonalého přítele.

Jsem tak zasněná, že se mě Claire musí zeptat dvakrát, co si dám. Zaplatím a vyběhnu ven do té sibérie s taškou sladkostí v náručí.

Zaměřím rovnou k lampě s inzerátem.

Někdo už si ho všiml, protože jeden papírek s telefonním číslem je utržený. Uškubnu další, ale strhnu nechtěně celou stránku, která mi ulétne z ruky a nese se sychravou ulicí. Rozběhnu se za ní a snažím se ji chytit. Nakonec se připlácne na zeď budovy, kde sídlí Jonahovo call centrum. Když k ní doběhnu, je mi jasné, že ten rozmočený a zabahněný papír nemá cenu znovu lepit na lampu u pekařství.

Telefonní číslo mám na papírku, který se mi podařilo utrhnout, ale adresa ExLibris je napsaná drobným písmem na dolní části inzerátu. Svírám ten papír v ruce a vzhlednu směrem k ošklivému oranžovému logu Jonahovy firmy Digi-Dial. Uvnitř, hluboko v podzemí, na mě čekají šedivé kanceláře zdobené ošuntělými vlaječkami. Schovám si stránku s inzerátem do vnitřní kapsy kabátu a jsem rozhodnutá. Cestou zpět do knihkupectví ještě bojuju s větrem. Nic – opravdu nic – nemůže být horší než práce v call centru s Jonahem.

Zbytek dne obsluhuju zákazníky a zařazuju nové přírůstky do polic podle abecedy. Po zavíračce ještě naposledy stírám pult, než odejdu nahoru do své garsonky, když mě k sobě volá strýček Merv.

Mervův a Tommyho byt je větší než ten můj. Je to logické, vždyť v něm bydlí dva muži a kočka. V obýváku jsou

naducaná křesla, odrbaná léty používání a nasáklá vůní Tommyho potpourri. Už jsem tu za ta léta strávila spoustu spokojených chvil, ale teď si s obavami sedám na gaučik, protože Mervův obličej jasně hlásí potíže. Vzduchem se nesou oblíbené árie z *Traviaty*. Vůně bazalky a česneku skoro přehlušuje potpourri.

Skoro.

Merv si s vážným výrazem odkašle. „Dneska jsem měl několik telefonátů,“ řekne. „Volal Jonah Dross.“

Sakra. „Poslyš, to mě vážně mrzí. On mě už strašně dlouho prudí, abych k němu šla pracovat. Stavila jsem se tam, jen aby už mi dal konečně pokoj...“

Merv mě gestem ruky zarazí. „To není špatný nápad,“ řekne mi potichu, čímž mi úplně vezme vítr z plachet. „Jestli chceš, upravím ti pracovní dobu v knihkupectví, abys mohla pracovat v tom call centru u Jonaha.“

„Strejdo Merve,“ zakoktám. „Já o tom vůbec nepřemýšlím. Moje srdce je tady v knihkupectví u tebe a u Tommyho.“

Merv se natáhne a stiskne mi ruku. „Miláčku, já si už nemůžu dovolit tvou výplatu,“ zašeptá a kousek mého srdce z toho tónu jeho hlasu pukne. Chvilku nikdo z nás nic neříká. Sedíme a posloucháme, jak Tommy v kuchyni kašle.

Proberu se ze zamyšlení. „Najdu si práci,“ slíbím Mervovi. „Neboj se o mě, ano?“ Pohltní mě čistá, syrová panika. Břicho mi sevře vlna adrenalinu. Vstanu a chystám se k odchodu.

Merv vzdychne. „Zůstaneš tu na večeri?“ zeptá se. „Myslím, že Tommy není nakažlivý.“

Zasunu si ruce do kapes, aby neviděl, jak se mi chvějí, nasadím na tvář úsměv a zavrtím hlavou. „Mám ještě nějakou práci,“ řeknu.

„Dobře, zlato,“ odpoví unaveně. „Dobře se obleč, jestli půjdeš ven.“

kapitola pátá

FOTO: Lev před knihovnou

IG: Romy_K [NYC, 15. března]

#VerejnaknihovnaNewYork

#Trpělivostneboodvaha #Poradekvezmatku

6 ♥

Takhle silnou paniku mohu zklidnit jen jediným způsobem. Zabalím se do šál, jak mi bylo nařízeno, vyjdu na ulici a podívám se do telefonu. Mám štěstí. Dneska mají otevřeno dlouho.

Samozřejmě. V knihovně vědí všechno.

Když jsem doma, jezdím do Newyorské veřejné knihovny vlakem, který jede k hlavní budově. Pobočka na Mulberry Street je sice mnohem blíž, ale protože se cítím opravdu mizerně, budu muset do hlavní budovy. Kromě toho jsem se už naučila, že nejlepším lékem na panickou ataku je akce. Rozhodnu se jít pěšky.

V New Yorku je turistická sezóna celý rok – dokonce i teď, za větrného večera v březnu –, a hned jak se přiblížím k moderním částem Manhattanu, přizpůsobím svou chůzi rodilým Newyorčanům. Svěsit hlavu, natáhnout krok, zrychlit. Základem je samozřejmě nikomu se nedívat do očí. Dravci si vás pak nevšímají. A dneska to znamená, že si nikdo nevšimne strachu v mých očích.

Když v dálce spatřím Trpělivost a Odvahu, dva lvy, kteří hlídají vchodové dveře do knihovny, už běžím, co mi nohy

stačí. Mrknu na telefon a vidím, že je skoro po sedmé. Budou zavírat za necelou hodinu, ale to nevadí. To, co potřebuju, moc času nezabere. Postavím se do řady na bezpečnostní prohlídku, ukážu hlídačům tašku a jsem uvnitř.

Na okamžik se postavím stranou a zhluboka se nadechnu, jen abych si vychutnala, jaká tu je atmosféra. Vzhledem k odlišnému inventáři je to tu cítit úplně jinak než U Dvou starých královen. Samozřejmě, voní tu knihy, tiskařská barva a papír, ale tady v knihovně je to... pečlivější. Mají tu přísně regulovanou teplotu a regály voní citronovým leštidlem na nábytek.

Většina návštěvníků končí v hale, kde jsou vysoká okna a ještě vyšší stropy. Někdo se možná projde do rukopisného oddělení a do archivů. Ale já ne. Vyhnu se davům a zahnu prudce doleva přímo do své nejoblíbenější místnosti.

Nevím, kdo byli Miriam a Ira D. Wallachovi, ale lidi, nebýt jich, už bych dávno přišla o rozum. Sál Wallachových je fotografický archiv knihovny, samozřejmě, a také moje oblíbené místo. Hledáte nějaký konkrétní daguerrotyp z roku 1850? Anebo něco ze sbírky Annie Leibovitzové? Anebo co když hledáte něco z celé historie filmu? Sál Wallachových je vaším cílem.

Ale popravdě, já se tu skoro nikdy nedívám na fotky.

Chci říct, že jsem tu byla kvůli fotkám nesčetněkrát. Skoro každý týden, když jsem chodila na Newyorskou univerzitu. Když vám jde o titul v uměleckém oboru se zaměřením na fotografii, najdete tu spoustu odpovědí.

V poslední době sem ale většinou chodím, abych se sebrala a dala dohromady.

Sedím na velmi důstojné rovné židli u stolu s očíslovanými místy. Položím špičky prstů na naleštěný povrch stolu, který není zasypaný hromadami papírů, časopisů a knih všech žánrů a v různém stádiu rozpadu. Pozoruju – přísahám, že naprosto nevině – knihovníky, jak vyplouvají ze svých stanovišť na recepci u vchodu a vytahují zatoulané

tituly z nesprávných polic, třídí je a dávají na svá místa. Je to organizační centrum celého vesmíru. Je to druhá největší knihovna ve Spojených státech, třetí na celém světě. Zaměstnává víc než tři tisíce lidí. A je to to nejuklizenější místo, co znám. Můžu se posadit na svou očíslovanou židli a za pár minut – vteřin – se to tu kolem mě omotá a zachumlá mě to jako plášť. Jako taková ta těžká deka, kterou lidé – tedy ti, kteří netrpí klaustrofobií – používají, když se potřebují ukonejšit ke spánku.

Samozřejmě vám může připadat šílené, že někdo, kdo pracuje v knihkupectví, hledá útěchu v knihovně. Co k tomu můžu říct?

Asi je to praštné. Ale víte vy co? Funguje to.

Dneska večer jsou naleštěné stoly Sálu Wallachových úplně prázdné. U stolu u dveří sedí paní s pečlivě uvázanou růžovou hedvábnou šálkou kolem krku. Na stole před sebou má rozložených pět složek a je tak ponořená do své práce, že ani nemrkne, když vstoupím do místnosti.

Knihovník okamžitě zdvihne hlavu a zamračí se. Horace má šedivé vlasy zastřižené na ježka a brýle s černými obroučkami už od té doby, co sem chodím. Tím chci říct, že takhle vypadal dávno předtím, než se tyhle stříhy a brýle s tlustými obroučkami vrátily do módy. Hned jak mu dojde, že jsem to já, jeho tvář se rozjasní. Přesto udělá rukou takové to gesto, kterým mi naznačí, ať nedupám. Už jsem jako myška. Věnuju mu lehký úsměv a zamírím ke třetímu stolku; tam sedím nejraději.

Ještě jsem se ani neposadila a už je mi líp. Horace má na stole před sebou starou katalogovou zásuvku. Pohled na něj, jak pečlivě zastrkává malé papírové obdélníčky zpět na místo, mi na obličeji vykouzlí první úsměv od chvíle, kdy do našeho života vstoupil ten zloduch, náš nový pan domácí.

Vytáhnu si knihu, kterou mám s sebou, abych předstírala, že si tu čtu, batoh zasunu pod stůl a usadím se.

Vždycky s sebou nosím knížku, třeba pro případ, že pojedu dlouho vlakem nebo se zastavím na červené. Dneska tu mám poslední výtisk napínavé knihy Denise Minaové. Příběh se odehrává v Glasgow. V tuhle chvíli jsem příliš rozhozená na to, abych se v klidu začetla, ale stejně ji otevřu a záložku otočím vodorovně, aby držela stránky otevřené.

Tady musí být vždycky ticho, což znamená, že jakmile se usadím a přestanu rachotit, nastane absolutní klid. Paní s elegantní šálkou o pár stolů dál si fotí obsah složek před sebou. Ozývá se tiché šustění papírů, které posouvá po stole, a ve mně to vyvolává ještě větší klid a úlevu.

Všechno bude v pořádku. Musí být. Ten zloduch Venal a jeho nohsled zloduch synovec nás přece nemohou převálcovat. To by znamenalo chaos. A můj životní cíl, mé poslání, je chaos eliminovat. Zařídít, aby všechno fungovalo. Navodit to, co vidím tady – a cítím to až někde v morku kostí, když se rozhlédnu kolem sebe. Tady má všechno své dokonalé místo. Věřím, že takhle by to mohlo fungovat i v širším světě. Na nějaké rozsáhlejší, vesmírné škále má své dokonalé místo i Frank Venal, o tom není pochyb. Ale ne v mém životě. Ne v životě těch, které mám ráda.

Za mými zády se něco děje. Instinktivně otočím stránku. Když zvednu hlavu, vidím jen Horace. Střídá se tady s Judith, ale ta pracuje spíš ráno, takže se s ní setkávám mnohem méně. Ti dva tu byli dávno předtím, než jsem tuhle místnost objevila. Fungují v dokonalé souhře jako dobře promazaný stroj. Ze všech sil, ale metodicky a s klidem se snaží, aby odtud nikdo neodešel nespokojený.

S Horacem jsem nikdy neprobírala svou potřebu se sem chodit uklidňovat, když mám v životě nějaký zmatek. Nemusíme o tom mluvit. Jsme kamarádi. Možná že skutečnost, že žiju se dvěma stárnoucími gayi, je v našem nevyřčeném paktu taky přínos.

Ať tak, nebo tak, fakt, že Horace vyplul zpoza svého pracovního stolu, je docela neobvyklý, takže se na něho s tázavým pohledem otočím. Jeho bledý obličej se po-
usměje. Najednou se mé vlastní problémy rozplývají.

„Je všechno v pořádku?“ dýchne mi Horace do ucha, aniž by jakkoliv vstoupil do mého osobního prostoru.

„Už jo,“ zašeptám a vím, že to tak stačí. Horace nikdy nepotřebuje slyšet detaily.

Ozve se zašustění látky jeho saka a najednou přede mnou na naleštěném stole leží fotografie.

„Tohle jsem tu objevil minulý týden,“ ozve se zlehka u mého levého ucha. „Napadlo mě, že bys to měla vidět. Že bych ti to měl ukázat.“

Chvilku na tu fotku jen tak zírám a koutkem oka sleduji jeho tvář. Pořád se blaženě usmívá.

„Odkud... kde se to tu vzalo?“ vymáčknu ze sebe.

Můj nedávno navozený klid se sice nerozplynul, ale nikdy předtím nebyl tady v tomto bezpečném místě tak narušen.

„Původ je nejasný,“ šeptá. „Myslím, že patří do série fotek z Vestfirðiru na Islandu. Fotil je renomovaný cestovatel nebo možná cestovatelka, která si říká Alex. Jeho – nebo její – sbírka v posledních letech začíná být docela proslulá. Založili jsme tu na ni složku.“

Usměje se a natočí snímek přede mnou do lepšího úhlu. Užasle na něj zírám. Je to fotografie šedé zdi, rozbité, poničené a nehezské. Je na ní vrstvička ledu a na zemi v rohu leží sníh. Zeď je počmáraná graffiti, ale fotograf zachytil motto nastříkané výraznou purpurovou barvou:

**DĚLEJ HLAVNĚ TO,
CO TI DĚLÁ RADOST**

Slovo „radost“ je napsané velkými písmeny a na rozdíl od těch ostatních jej lemují spousta barev.

„Nejdřív jsem to chtěl odložit jako bezvýznamné,“ řekne mi Horace za chvilku, „ale čím déle se na to dívám, tím víc to na mě působí.“

Poprvé za celou dobu, co se známe, se Horace dotkne mého ramene.

„Třeba to zapůsobí i na tebe,“ nadhodí. Potom beze slova odejde zpět ke svému stolu a nechá mě tam s tím strašidelným vzkazem.

Co ti dělá radost, Ramono? šeptá to na mě.

„Tahle knihovna,“ odpovídám taky šeptem. „Moje práce a vnášení pořádku do chaosu.“

Paní, která sedí o dvě řady dál, se na mě přísně podívá. Šálka se jí uvolní.

A najednou... Už vím, co udělám.

Opatrně vezmu do dlaně Horacovu fotku a vrátím mu ji na stůl. Zdvihne ruku zařatou v pěst, já mu do ní ťuknu svojí pěstí a vyběhnu ze dveří.

kapitola šestá

FOTO: Budova Flatiron

IG: Romy_K [NYC, 16. března]

#ExLibris #Sancenebokatastrofa #Tezkecasý

6 ♥

Ráno mě adresa ze zmuchlaného papírku dovede až do budovy, která je snad milionkrát jiná než ta, v níž sídlí Jonahovo call centrum. Vyjedu do čtyřicátého patra nóbl chromovaným výtahem a vystoupím v patře s výhledem na New York City ze všech stran budovy. Dlouho jsem takové panorama svého rodného města neviděla a na chvilku se zastavím, abych si ho vychutnala. Potom se za mými zády ozve tiché zakašlání.

Otočím se a spatřím mladou ženu jako vystřiženou z předrafaelovských obrazů – tmavé vlasy a oči, pleť barvy čerstvého mléka. Představí se jako Powellová – prostě Powellová –, asistentka ředitelky.

Představím se jí a snažím se v ruce skrýt zmuchlanou stránku utrženou z pouliční lampy. „Přišla jsem kvůli té pozici koordinátora. Je to místo ještě volné?“

Vstane a laskavě se na mě usměje. „Myslím, že ještě nebylo rozhodnuto. Pojďte, vezmu vás za šéfovou.“

„To je nádherný výhled.“ Není možné nebyt uchvácen. Nikde nevidím žádné povadlé vlaječky.

Powellová se usměje. „Měla byste to vidět z posledního patra. Vyrazilo by vám to dech.“

Vede mě prosklenou chodbou k těžkým dvojitým dveřím. Na zdi visí tabulka se zlatě embosovanými písmeny: *Teresa CIPHEROVÁ, výkonná ředitelka ExLibris.*

To mě trochu zaskočí; čekala jsem, že se tu sejdu s někým z personálního, ne s ředitelkou. Powellová jemně zatuká na dveře a otevře. Tahle ředitelka každý den začíná výhledem přes budovu Flatiron na East River, řeku, která se za ní blyští v ranním slunci. Kancelář je elegantní, nábytek ze skla, mahagonu a palisandru. Vnitřní zeď od podlahy až ke stropu lemuje plná knihovna.

„Slečno CIPHEROVÁ, tohle je Ramona Keeneová. Přišla kvůli té – ehm – nové pozici.“

Teresa CIPHEROVÁ vstane. Je to blondýna s velmi ženskými tvary a dlouhými upravenými nehty, oblečená do přiléhavých šatů. Kolem ní se vznáší vůně parfému Chanel No. 5 a cigaretového kouře. Její dokonale upravená pleť mi říká, že jí je možná čtyřicet, možná šedesát, ale asi tu už nějaký ten pátek je. Pohrává si s cigaretovou špičkou z jantaru a levou ruku má zavěšenou v hedvábné šálce od Hermèse.

Nevím, jestli jí mám podat ruku, nebo ne, tak tam jenom tak trapně stojím a asistentka Powellová za mnou zavře dveře. Slečna CIPHEROVÁ si mě dlouho prohlíží od hlavy až k patě a pak konečně promluví: „Prosím, sedněte si,“ řekne kultivovaným hlubokým hlasem.

Vytáhnu elegantní minimalistickou židli a vybavuji si, kolik cedulek se zákazem kouření jsem cestou sem minula. Ovládnou náhlou potřebu kýchnout.

Slečna CIPHEROVÁ stručně představí firmu. Ukáže se, že ExLibris se specializuje na organizování expedic popsaných v literatuře. „Pokud je o nějakém místě napsaná kniha, my vždycky zařídíme, aby si náš zákazník mohl na vlastní kůži prožít to, o čem si v ní četl.“

Netuším, co na to mám říct. Už slyším, co by asi řekl Tommy: „Někdo má víc peněz než zdravého rozumu.“ Raději tu myšlenku zapudím už v zárodku.

„To je – úžasné,“ konečně ze sebe vypotím. „Takže vy organizujete všechny detaily té cesty.“

Nepatrně zdvihne ramena. „Víte, cestování může být dost nepředvídatelné. Je dobré být srdcem trochu hráč. Ale mohu vás ujistit, že jsme nikdy žádného klienta nezklamali. Na naše úspěchy jsem velmi pyšná.“

Otočí se v židli a rukou se rozmáchne směrem k té zdi pokryté knihami. „ExLibris nabízí našim klientům životní zážitek. Ve Skotsku jsme zorganizovali cestu podle první Cizinky,“ řekne s úsměvem a ukáže prstem na řadu knih na polici za sebou. „Teď ten příběh našel své místo i v televizi a já musím přiznat, že už nejsme v těchto výpravách do Skotska zdaleka exkluzivní.“

Opřu se na židli a očima přejíždím po obrovské sbírce knih na stěně za slečnou Cipherovou. Strýček Merv by měl radost, kdyby to viděl. Slečna Cipherová mi vysvětluje, že literární výpravy, které organizuje, zahrnují třeba hody z knihy *Tom Jones* od Henryho Fieldinga a procházku v ulicích měst Márquezovy Kolumbie.

„Pokud daná scéna z knihy skutečně existuje, vezme-me tam našeho klienta bez ohledu na to, jak daleko za tím musí cestovat,“ řekne Teresa Cipherová. „Snažíme se připravit dobrodružství, na které nikdy nezapomene.“

Nemůžu si pomoci a začnu se usmívat. „Něco jako *O milion kolem světa*?“ zeptám se. „Dobrodružství ve všech končinách světa?“

Výraz slečny Cipherové ztuhne. „Ale v žádném případě,“ řekne pohrdavě. „Tohle není žádná laciná reality show. My nabízíme co nejopravdovější zážitky, o jakých si náš klient přečetl ve své oblíbené knize. Ujistiťu vás, že nám jde o skutečné literární dílo.“

Trochu se na židli scvrknu. Pár mých oblíbených vzpomínek na dětství je z chvil, kdy jsem seděla na gauči mezi strýčky a v televizi na Tommyho starožitném stolku jsme sledovali reality show *O milion kolem světa*. Ta je asi mou

nejbližší zkušeností s cestováním do zahraničí, tedy kromě školního výletu na konci osmé třídy. Je jasné, že Teresa Cipherová moje nadšení nesdílí.

Velké hodiny na stěně hlasitě odtikávají tuhle trapnou chvíli ticha. Když už dál nedokážu jen tak sedět, odkašlu si a zeptám se na tu pracovní pozici.

Teresa Cipherová típne cigaretu a narovná se.

„ExLibris se v poslední době opravdu daří a nemáme dost lidí. Jeden z mých nejvýznamnějších klientů je nadšený čtenář verneovek. Rozhodl se, že by chtěl procestovat svět ve stopách Philease Fogga. Vzhledem k tomu, že se jedná o nesmírně komplexní a nákladný projekt, by normálně příprava spočívala na mně.“

Odmlčí se a opatrně zdvihne paži v hedvábném závěsu. „Bohužel jsem minulý týden uklouzla na namrzlém chodníku a zlomila si ruku. Nemohu ani nést kabelku, natož zodpovědně připravit tak rozsáhlý projekt.“

Zdvihne obočí. „Znáte příběhy Philease Fogga, že?“

Celou dobu tu trochu v šoku tiše sedím, ale přikývnu. „Samozřejmě,“ řeknu a vybavím si vágní vzpomínku na tu knihu. Četla jsem ji někdy v pubertě.

Slečna výkonná ředitelka otevře zásuvku psacího stolu a vytáhne další cigaretu. Cítím, jak se mi oči přivřely do úzkých štěrbin. Z jednoho důvodu: jsem si stoprocentně jistá, že slečna, která tu přede mnou sedí, v životě neměla v ruce nic těžšího než kabelku, natož cestovní zavazadlo.

Rozhodnu se, že to nebudu řešit a půjdu do toho po hlavě. „Mohla byste mi popsat, v čem by spočívala má práce?“

Než slečna Cipherová odpoví, otevře zlatý zapalovač a zhluboka potáhne z cigarety. „Ta práce,“ začne a z úst se jí pomalu line kouř spolu se slovy, „spočívá v tom, cestovat po stopách slavného hrdiny Philease Fogga. Budete zaznamenávat specifika té cesty – včetně doporučených

způsobů přepravy, vhodného ubytování a přidružených aktivit – a pravidelně je zasílat sem do kanceláře ExLibris. Náš personál na základě vašich informací připraví bezpečné a moderní dobrodružství pro našeho klienta.“

Cítím, jak mi padá brada. „Takže nejen plánování? Já bych – tedy ten, kdo tu práci dostane – by musel skutečně cestovat kolem světa?“

Teresa CIPHEROVÁ přikývne. „Vybraný kandidát dostane chytrý telefon s kvalitním fotoaparátem a předplacenou kreditní kartu na přiměřené ubytování, vybavení a cestovné. Může se cestovat jakkoliv, jen ne letecky.“

Zdvihnu ruku. „Promiňte? Jak bych mohla cestovat kolem světa bez letadla?“

Pokrčí rameny. „Naším cílem je připravit klientům realistický zážitek na základě románu o Phileasi Foggovi. Komerční lety v tom příběhu samozřejmě nejsou, protože kniha byla napsána dávno před vznikem turistických aerolinek. Kandidát dostane velmi krátký časový limit, takže neočekáváme, že by leteckou přepravu nikdy nevyužil, ale trváme na tom, že nesmí jít o komerční aerolinky. Náš klient chce zažít skutečné Foggovo dobrodružství – bez příkras.“

Na chvíli nejsem schopna slova.

Pak se ke mně Teresa CIPHEROVÁ předkloní. „Máte platný pas?“

„Pas mám,“ odpovím opatrně. To je pravda jen technicky, ale detaily dotáhnu později.

„Výborně,“ pokračuje Teresa a zatípne cigaretu do křišťalového popelníku.

„Představujeme si to tak, že zájemce o tuto pracovní pozici bude na každém kontrolním stanovišti intenzivně komunikovat s naší kanceláří. Vyžadujeme pravidelné e-maily, které popíší každý krok cesty a zhodnotí, co je a co není pro našeho klienta vhodné. Samozřejmě sem patří fotodokumentace, nebo třeba stručné rozhovory